

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis lesv Pars ...

Libris Qvatvor Conseqventibvs Pertexens, Quae post beatum S. Xauerij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

62. Oram Pisc. Badagæ vastant. Henrichez capptus, deinde liberatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

di ratio ad spargenda in homines portentosa quædam, & arcana, eò magis creditu indigna, quò plus crassæ præferrent admirationis: de quo appositè copiosèque ita dixit, vt irrumperent ethnici, & magno consensu faterentur, Christianam legem re ipsa solam syncere agere, agi lumine rationis omnibus innata, nixamque indubitatis principiis, ad agnitionem rerum æternarum suos euehere. Hoc euentu disputationis triumphare Christiani; erubescere Brachmanes; Iogus clam solus absque tubicine, hominum oculos quantocyùs fugere, quòdque iam factas nulla supererat fingendi rediuium, eremo se deinceps occultare.

62.

Oram Pisc.
Badagæ va-
stant. Hen-
richez cap-
prus, deinde
liberatur.

Longe alia fuere P. Henrichez eiusque sociis in ora Piscariæ cum fidei hostibus prælia, nec vnus fuit confligendum linguis, & subtilitate rationum cum Cascigibus, & Brachmanis; sed ferro aduersus armatos Badagarum, & Saracenorum exercitus. Cum ergo armis, & viribus rerum summa ferretur; habiliores remis, & retibus in mari; quam hastis & iaculis in terra Christianos, necesse erat victos succumbere, & Patres eadem cum iis fortuna inuolui. Sic anno 1553. multa millia Parauorum quos ad Manaram piscatus collegerat deprehensa sunt ab Turcis: Raifius Ali famosus pirata Calecutio soluerat, agmen agens nauium Turcicarum; cursum tenens incidit in Parauos; imparatos nullo negotio disiecit, eorum nauigia viginti capit; multos in mancipia abducit. Præfectus Piscarij littoris Emanuël Rodriguez Cotignus, vir integerrimus, & Xauerio peramicus, exercitui tanto impar, sine mora Cocinum mittit qui suo nomine à Præfecto auxilia posceret: verum interea flectens Saracenus, ad Punicalem exscendit, acieque in urbem directæ, ea idcirco facile potitur, quòd eam mari dum impetit; Badagæ quos afflauerat prædæ odor, terra illam aggressi premerent; vtrunque occupata prope funditus delata est: Turcæ prædam tulerunt; à Badagis homines abacti, atque in iis Præfectus cum vxore, liberis, & Lusitanis quinquaginta; è nostris adiutor trium miliarium natatu euasit; Henrichez à barbaris tentus est, qui decem millibus pardaorum, redimendam taxarunt captorum libertatem, quòd fictè submissus ab iisdem Turca, tantundem pretij ab Ali suo dace ijs emendis obtulisset: hac clade bona pars illius Christianitatis sortem adiit extremam, vitæ aut fidei paucis diebus amittendæ. Punicalis, quòd illic oppidorum caput habebatur, expugnatione elati Saraceni, per feciales populis edicunt conclamatas esse Lusitanorum res; desperandas ex iis suppetias; Maium inuentem principium hyemi dedisse; clausa in menses quatuor maria, optarent igitur ex duobus vnum aut legem Mahometis, aut hostilia victorum arma, dies quinque ad optandam ijs dari. At enim afflictissimam hanc Christianitatem, primigenios fetus suarum ærumnarum respexit de cælo Xauerius; interpellatum iam tribus nuntiis ab Henriche Franciscum Peres ad festinandam Parauis opem adedè inflammavit vt à Præfecto Cocinensi negatam, ab Ægidio Fernandes Caruallio impetrarit. Erat hic inter nobiles clarus; Regis quidem obsequiis ingenti animo addictus

dictus, sed multo diuinis addictior. Hic Patri Perez cum lachrimis supplicij, vt animarum tot millia, in æternam mortem alioqui præcipitantia suo sumptu seruariet, nec defuturam condigna mercede illius merito numinis largitatem; mollitus animo amanterque complectens; sumptu inquit meo, & rei domesticæ parum est; iniqua foret emptio rei tantæ; in eam quicquid habeo sanguinis conferam moxque urgente negotio, quod in numerato argentum non esset ad conducendos stipendiarios, & naues armandas, oppignerata re omni sua, tantum æris confecit quantum opus erat ad faciendum instruendumque exercitum; classe igitur egregie parata, priusquam conscenderet, sacro apud nos interfuit, & augustissimo relictus epulo, contestatus est, audientibus qui aderant, coram Deo, vni se ipsius gloriæ illam suscipere arduam licet expeditionem; si suos conatus fauore, & victoria dignaretur, totam eius fore victoriæ gratiam & decus; si mallet se victum, & ab hoste casum, libenti, pronoque animo vitam se ipsius altaribus deuouere. Hæc piè nec sine lacrimis professus ad vela contendit: classẽ eius naues constabant quatuor præter aliam minorem; earum vna illum in cursu deseruit, in flexu Comorini tam atrox illam deprehendit procella, vt dissilus arti, & viribus Nauarchus; ventorum furori se daret, eoque raperetur vbi hostium naues stabant in anchoris, sic mortem quam vitabat inter fluctus, inter gladios hostium incurrit: ad arma illico ventum est, sed in tantos tam pauci quid possent, nisi quam tuendo non erant, vitam poscentibus carò amittere. Pugnatum ab iis fortiter magna hostium cæde; suorum vero tanta vt tres ægre superstites fuerint qui mari natando euasere. Quibus nihilo turbatior Fernandez, nauigijs quatuor ad paruam insulam applicuit, vbi magno labore nauim nouam suis illis tumultuario adiunxit, perindeque vt nihil iacturæ fecisset, in hostem contendit, & patebat prorsus Deo incitum ire, militis sui pectus inusitatis animis obarmante, aliàs omnino futurum fuisse magnæ temeritatis reum, ob prælium Marte tentatum tam iniquo: stratas duodecim habebat Maurus, triremem vnam, phafelos quadraginta leues & exiles, sed qui aliis iuncti classẽ componerent grandem, & validam, quam præterea Maurorum bis mille ex littore in armis propugnabant, aduenientem Fernandium excepturi: at is ad primos contra hostem remorum impulsus, clamore Iesum in opem vocat, succlamant alacres nomenque repetunt milites, quibus id pro tessera dederat confisi suis ad victoriam manibus vsurum cuius gloriæ præliatum ibant. Huius præclaræ confidentiæ sensere illico virtutem insolitam, velut enim victores ante pugnam, in confertos hostes, tam securo impetu irruerunt, vt ruptis confestim eorum ordinibus, nec fugæ nec pugnæ compotes, pro victis cæderent, eaque in illos strage defæuissent vt euasurus esset nemo nisi armis proiectis, naues Fernandio in prædam, seipos in mancipia dedidissent; Badagæ in prælij exitum suspensi, oblata Mauris auxilia in prodicionem eorum vertunt; atque hinc ipsi, inde exscensione celerrima Lusitani multa cæde in illos grassantur.

Restabat

Restabat Præfecti Manuelis, & P. Henrichez libertas redimenda; hos Badagæ negabant amissuros nisi numeratis vt pactum fuerat millibus pardaïorum, decem. Hic dum Fernandez deliberat argento an ferro agendum sit, cum captiuis Badagæ in interiora littoris se abdunt: premit eorum terga sine mora Fernandez, oblessoque illorum castro, ignem iis & ferrum minatur nili quantocyus captos reddant; verum in promptu reperiunt barbari, quo illum atrocius terreant: decernunt Henrichem tranfacto per medium hominem palo induere, atque in specimen excogitatæ ab se crudelitatis in alios quinquaginta, ita dire confixum ad Fernandem remittere: horum maturè præmonitus Fernandez certandi consilio superfedît, & redemptionis pecuniariæ videri voluit denovo negotium mouere; interim clam misit ad Regem Bisnagæ (cuius erant clientes Badagæ) qui captos sibi ab eo donari humaniter peteret: sed inhiantes auro Badagæ truculenti, catena Henrichem vinciunt visitata in eos barbarie quorum fugæ maximè cautum volunt; morti tamen iis inferendæ quam inhibendæ fugæ magis idonea; retorta in dorsum cervice ita eos ligant, vt à collo in pedes catenæ vix palmus intercedat: durauit tormentum hoc Dei seruis integro trimestri, & accedente corporis tumore aliisque à victu famelico, miseris & cruda quæ tunc rigebat hyeme, mirum fuit tot malis viuentem defungi: impetratum tandem à Rege Bisnagæ vt dimitteretur, haud tamen ita gratuito quin Pardais mille redimenda eius & comitum libertas fuerit ex Badagis.

63.
Gesta PP. in
Piscaria, &
P. Henrich.
vexatio.

Cerè viri tam insignis vita, nullo fati emi valebat pretio & Piscariæ incolæ à quibus ille pro communi parente amabatur, illam suo quoque seruari sanguine optassent: ab exhaustis demum tot miseris libero, nullum fuit dulcius leuamen, quàm sollicita & velox oræ illius inspectio, calamitosi gregis confirmatio & instauratio sacrarum ædium quas igni aut ruina Mauri euerterant. Eadem illius socios, nec absimili fructu occupatio agebat; sex centos quot annis, vel octingentos ex adultis Christo adscribebant; continui erant in concionibus ad viros; doctrinæ rudimentis ad pueros, ministrandis tam numerofo populo Sacramentis vt multis locis videretur annus solidus iubileo coli: nosocomium Punicali statutum, apertus in illud Christianis iuxta & infidelibus aditus, vnde cumque illuc è littoribus vicinis reciperent sese: pharmacis, omnique alio curabantur, & recreabantur subsidio, & quidem tam liberaliter, & benigne, vt nulla ægrè res tantum nomen religioni Christianæ pepererit: singularis tamen eorum exitit in iuandis miseris caritas, pestilentia interdum, oram illam maritimam populante, vbi solicum essent animorum & corporum medici; attulere vtrisque opem omnem quam & poscebat duplex necessitas, & præstare illorum tenuitas poterat, quosdam enim contagio afflatos, alios onere ministerij oppressos, tantum non mors abstulit, priusquam sua regioni sanitas rediret. Sed lata per id tempus animorum messis locupletauit Ecclesiæ horrea:

rea: